

Туристичка организација регије

ИЗДАЊЕ 02/21

**У регију без мора до
најлепшег одмора**

Лето за здрав одмор у регији Западна Србија

Жижица Несторовић, државни секретар у Министарству трговине, туризма и телекомуникација

Туризам у Републици Србији и у овим епидемиолошки неповољним годинама показује снагу и отпорност. Наши туристички центри добро су посећени, садржаји у њима коришћени, а домаћи гости откривају недовољно познате вредности наших занимљивих и здравих подручја.

У томе, нема сумње, предњачи Туристичка регија Западна Србија, са својом очуваном природом и атрактивним планинама, селима, видиковцима, кањонима, пећинама... Туристи су је у протеклој сезони походили у великом броју, овде је и тада остварен раст посећености.

Подсећам да је ова туристичка регија једна од 18 кључних дестинација које су дефинисане у Стратегији развоја туризма Републике Србије 2016.-2025., а да се Туристичка организација регије Западна Србија редовно наводи као пример добре праксе.

Понуда за квалитетан одмор широм наше државе вредна је и разноврсна. Гост може да ужива у атракцијама и изузетним садржајима великих градова, на лепим језерима и рекама у унутрашњости Србије, у обиласку давнашњих храмова и обележја који су део богатог културно-историјског наслеђа, у лековитим и термалним водама наших бања...Ту су, наравно, и посећене туристичке планине по којима је регија Западне Србије препознатљива.

Златибор је лидер планинског туризма и са својом "Голд гондолом" све популарније место.

Тара, Златар, Голија, Јавор такође су врло посећени, а Овчарско-кабларска клисура својом лепотом и духовношћу манастира сваког осваја. Дивно је возити се музејско-туристичким "ћиром" на Шарганској осмици или бродом од Перућца кроз кањон Дрине до Вишеграда и назад. Сеоски туризам зачео се и успешно траје у ивањичким и косјерићким селима, Драгачево се дичи и лепотом и трубачким окупљањем, Ужице обновљеним Старим градом и Потпећком пећином. Примамљиве златиборске атракције су Гостиљски водопад, Стопића пећина и Музеј "Старо село" у Сирогојну. Пештерска висораван је рај за љубитеље здравог одмора и бициклизма, а Слапове Сопотнице и Камену Гору обавезно треба посетити. Тометино Поље у пожешком крају представља нови изазов, купати се на некој од пет рзавских плажа посебан је ужитак. Бајинобаштани се поносе најмасовнијом "Дринском регатом", најкраћом реком Врело и јединственом Кућицом на Дрини. А о лепотама где год поглед крене по Западној Србији најбоље говори податак да је на подручју регије чак 28 уређених видиковаца, подигнутих протеклих година уз подршку Министарства туризма.

Летња сезона пред нама биће нови изазов за туризам Србије и ове посећене регије. Туристичка места су спремна да приме госте, понуда је још садржајнија. Надамо се успешном туристичком лету, као и наставку добре праксе коју, као пример за углед, посвећено негује Туристичка организација регије Западна Србија.

Летњи провод за мераклије у ерској престоници

Летњи боравак у Ужицу, средишту Златиборског округа, може итекако бити занимљив и садржајан. Ужице је град са богатом културном историјом, традиционалним пекарама и кафанама са домаћом храном и звуцима тамбурице или трубе за праве мераклије, али и урбана средина са бројним кафићима и клубовима за младе људе. Гостопримство мештана, чувени ерски хумор и неодољиви укус ужичке комплет лепиње неки су од разлога да се посети ужички крај.

У кајаку кроз клисуру

Први утисак оставља ужички Стари град, средњовековно утврђење из 14. века. Испод тврђаве протиче река Ђетиња, на којој је изграђена прва хидроелектрана у Европи, а друга у свету по принципима наизменичних струја Николе Тесле. Већ на трећем километру од центра Ужица почиње живописна клисура Ђетиње, која у свом централном делу гради атрактиван кањон, проглашен пределом изузетних одлика. Уређено шеталиште клисуром (7,5 километара) проглашено је “европском зеленом стазом”.

На ширем подручју кањона налази се богато споменичко наслеђе као и простори јединствене лепоте: плажа испод Старог града и Рајски отоци. Од Велике бране стазом дугом 900 метара туристи могу уживати у возњи кајаком. Доступно је и изнајмљивање бицикала.

Занимљиве музејске поставке

Ужички Народни музеј, чувар наше прошлости, смештен је у две зграде изграђене пред Други светски рат за потребе Народне банке. Зграде су под заштитом државе као културно добро изузетног значаја. Посетиоцима су на располагању две сталне музејске поставке и Легат сликара Михаила Миловановића. У простору Народног музеја смештен је и Лапидаријум античких споменика.

Некад је ужичка Јокановића кућа припадала породици Јокановић, једној од најбогатијих трговачких породица Ужица друге половине 19. века. У савремено доба у њој је представљена музејска изложба амбијенталног карактера “Градска кућа у Ужицу у 19. и почетком 20. века”.

Потпећка пећина

У селу Потпеће, 14 км од Ужица ка Пожеги, налази се Потпећка пећина. То је јединствени споменик природе са улазом високим 50 метара, највећим на Балкану. У пећини се разликују два главна спрата на којима је 12 целина. Претпоставља се да је човек у Потпећкој пећини живео још у доба неолита. Пронађени су археолошки остаци керамике, обрађени јеленски рогови и кремено оруђе. Пећина је сада уређена за посете, у летњој сезони њено радно време је од 10 до 18 часова, уласци су на сваки сат. Цена улазница за одрасле је 300, а за децу 200 динара. Попусти се остварују када су групне посете.

Воз “ћири” оживљава дух прошлих дана

Све до 1974. једна од најлепших железничких траса на свету пролазила је Мокром Гором. “Ћирина” парњача пробијала се кроз стеновите теснаце и усеке између Шаргана и Мокре Горе, пружном трасом у виду броја осам. Затим је саобраћај укинут на овој прузи, али је у новом миленијуму направљена музејско-туристичка железница и данас уз носталгичан писак парњаче оживљава романтични дух прошлих дана. Та возња постала је популарна авантура која одражава готово заборављену топлину труцкања возом. Музејски воз “Носталгија” у летњој сезони саобраћа Шарганском осмицом с поласцима у 08:00, 10:30, 13:25 и 16:10 часова.

Веома посећена атракција у Мокрој Гори је и етно село Дрвенград, које се налази на брду Међавник. Саграђено је према идеји познатог филмског режисера Емира Кустурице. Дрвенград се састоји од мноштва аутентичних брвнара типичних за народно градитељство овог подручја, као и низа занимљивих садржаја: тргова, улица, биоскопа, галерије, цркве, спортског центра, ресторана... Овде се одржава познати фестивал “Кустендорф”,

“Жестивал” и друге манифестације

У Ужицу се од 1993. током августа организује такмичење у скоковима у воду са старог железничког моста. Ту се најбољи скакачи надмећу у лепоти скока у реку Ђетињу са висине од 16 метара.

“Лицидерско срце” је међународна смотра дечјег фолклора, на којој учествују млади из целог света са својим традиционалним фолклорним играма. Одржава се од 8. до 18. августа, а у оквиру фестивала су бројне активности попут отворених играоница фолклора. Концерти учесника организују се у Ужицу и другим туристичким дестинацијама у окружењу.

Међународна колонија уметничке керамике “Злакуса” у истоименом селу спаја модерне тенденције уметности са традиционалним лончарством. Истом технологијом како се вековима у овом занату радило савремени уметници стварају дела модерног стила. Колонија (траје током августа) део је ауторског пројекта “Керамика Злакуса” Софије Бунарџић.

Међународни фестивал природе и културног наслеђа “Жестивал”, привредно-туристичка манифестација ове године се одржава од 23. до 29. августа у Ужицу. Подручје западне Србије познато је по великом броју лиценцираних произвођача воћних ракија (“жестине”), па отуда и назив манифестације. Она обухвата презентацију и дегустацију природних ракија већ афирмисаних произвођача препознатљивих на иностраном тржишту, али и ракија малих произвођача које тек стижу пред домаће купце. На фестивалу је и низ културних, пословних и других садржаја.

У Чачак у “Римске терме”, међу рокере или фрулаше

Богата је и разноврсна туристичка понуда Чачка, чији су садржаји и летње манифестације веома посећени. У овом граду туристима се увек понешто ново нуди, па је тако за ово лето, након обављене реконзервације, поново за посетиоце отворен значајан археолошки локалитет “Римске терме” у центру Чачка.

Ове “Римске терме” саграђене су крајем III и почетком IV века. Приликом ископавања темеља стамбено-пословне зграде у центру Чачка, у делу између Господар Јованове улице и Градског шеталишта иза хотела “Београд”, откривени су остаци грађевине из римског доба. Она је део већег комплекса из времена касне антике који је заузимао простор данашњег центра Чачка.

О локалитету “Римске терме” стара се Народни музеј у Чачку. Након реконзервације отворен је за посетиоце сваког радног дана од 9 до 15 часова, а улаз је слободан.

Пловидба катамараном кроз клисуру

Атрактиван садржај у летњој понуди овог краја је пловидба катамараном и панорамско разгледање Овчарско-кабларске клисуре. То је погодна прилика да се доживе пријатни тренуци и уживање у импресивним пејзажима овог предела изузетних одлика.

На пловидби се могу упознати најлепши предели и атракције клисуре, крстарењем реком Западном Моравом и језером Међувршје, у духовној оази “Мале српске Свете Горе”.

А посетиоци Овчарско-кабларске клисуре којима прија вожња бициклима могу их изнајмити и на тај начин изблиза упознати природне лепоте заштићеног подручја, уживати у нетакнутој природи и прелепим пејзажима.

Занимљиве летње манифестације

Три летња месеца у чачанском крају обилују манифестацијама и занимљивим дешавањима. Најважнијим, свакако, треба присуствовати.

Међународна смотре фолклора "Етнофест" на програму је од 21. до 25. јула. Окупља фолклорне ансамбле из целог света. Поштовање традиције и обичаја свих народа, као и сарадња и дружење циљеви су овог фестивала. Садржајан и публици увек занимљив "Етнофест" део је "International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts" (CIOFF), који је званични партнер УНЕСКА.

Фрулаши у Прислоници од 24. до 26. јула

Сабор фрулаша Србије "Ој, Мораво" у Прислоници код Чачка одржава се од 24. до 26. јула. Окупља најбоље фрулаше Србије који се овде, уз неговање традиционалног и савременог музицирања на свиралама- фрулама најпознатијих градитеља, такмиче за назив победника "Златну фрулу сабора".

Предтакмичења за Сабор фрулаша одржавају се широм Србије и најбољи стичу право наступа у Прислоници. Манифестација негује изворно народно стваралаштво и обичаје. На њој градитељи фрула и други мајстори старих заната излажу своје рукораде, заједно са плетиљама, везиљама, ткаљама и куварицама старих традиционалних јела.

"Карусел" за амбијенталне и етно звуке

Фестивал амбијенталне и етно музике "Карусел" (26.-27.јул – 2.-3.август) афирмише традиционалну и савремену ауторску музику различитих жанрова и по томе је јединствен у Србији и региону. Главни фестивалски програм је понедељком.

"Карусел" посебну пажњу посвећује пројектима

који повезују традиционалну музику са модерним музичким стиловима и савременим ауторским пројектима инспирисаним традицијом.

Рок "Прича" са бројним концертима

Фестивал "Прича" (пиво, рок и Чачак) на програму је 4.-5.септембра. То је рок фестивал са бројним концертима и разноврсним пратећим садржајима, који се организују на више локација у граду.

На овој манифестацији добре забаве, увек масовно праћеној, наступају најпознатије групе и рок великани из Србије и региона.

На "Купусијаду" у Мрчајевце

Средином септембра у Мрчајевцима увек се окупљају сладокусци на чувеној и веома посећеној "Купусијади". Она се редовно организује од 2003. године и прави је празник за љубитеље најбоље спремљеног куваног купуса у земљаном лонцу и других традиционалних јела. Ове године "Купусијада" у Мрчајевцима одржава се од 17. до 19. септембра.

Такмичење у кувању купуса у земљаном лонцу одвија се у неколико категорија, а најуспешнији добијају признања златни, сребрни и бронзани лонац. Увек је овде богат и културно-забавни програм, на коме учествују културно-уметничка друштва и најпознатији естрадни извођачи.

У кабини гондоле преко најлепших крајолика

Овог лета Златибор, магична планина здравља где дуже од 120 година столетни борови под крошње грана прихватају бројне туристе жељне одмора и опоравка, у новом руху дочекује све госте.

Нови сјај је реконструкцијом добило туристичко језеро у центру, срце златиборског туризма и симбол његовог развоја поред кога су се одмарале генерације. Уређено корито, чиста изворска вода којом се језеро пуни, фонтане и водоскоци несвакидашње лепоте савршено су уклопљени у амбијент Краљевог трга, који је такође реконструкцијом добио нови изглед. Модерне и удобне клупице, лежаљке постављене у сенци борова, уређене стазе око језера и проширена пешачка зона само су неки од новитета који очекују све госте Златибора овог лета. А трговачка улица, уређена у оквиру нове златиборске променаде, засигурно ће туристима бити једно од омиљених места.

Нови изглед центра Златибора резултат је жеље да се стотинама хиљада гостију који се на "златној планини" одмарају током целе године пруже нови садржаји и омогући да на традиционално омиљеним локацијама стварају нове успомене.

Незабораван доживљај с погледом на Златибор

Данас је готово незамислив прави угођај планинског боравка сваког туристе без панорамске жичаре, којом се плови под облацима и крстари изнад најлепших излетишта, уређених пешачких и бициклистичких стаза, рекреативних и спортских садржаја. Од ове године туристи Златибора могу уживати у несвакидашњем погледу из кабина најдуже панорамске гондоле, која је жицом дугом девет километара спојила средиште планине са највишим врхом Торником.

"Голд гондола" скијашима, излетницима, екскурзијама и свим знатижељним туристима пружа незабораван доживљај и несвакидашњи поглед на Златибор. Са тренутним капацитетом од 600 путника по сату у 54 кабине са по 10 места, гондола пружа незабораван доживљај и 25 минута уживања у живописним пејзажима Златибора, колико траје вожња у једном правцу.

Златиборска гондола прелази преко најлепших планинских крајолика, а најатрактивнија је вожња изнад Рибничког језера које је током целе године стециште излетника. На Рибничком језеру налази се међустаница где је могуће направити паузу и уживати у лепоти пејзажа и умирујућем светлуцању воде које сваког посетиоца испуњава миром и блаженством.

Нови хотел у сјају луксуза и духу традиције

Нови хотел “Zlatibor Mountain resort & spa”, комплекс инспирисан природом и потребом за истинским одмором и уживањем, отвара се за ову сезону. Представља идеалан спој удобног, комфрног и релаксирајућег смештаја са духом традиције и сјајем луксуза, уз све чари планинског амбијента.

Најмодерније дизајниране собе, уз употребу квалитетних материјала, стварају доживљај хармоније и спокоја, док ће особље већ познатог ланца ресторана дати све од себе да гости искусе кухињу Златибора кроз призму модерних начина припреме. Нови објект на Златибору располаже са 150 соба и апартмана у хотелском делу и 100 апартмана у апартманском делу објекта. Модеран спа и велнес центар простире се на 4.000 квадратних метара. Гостима су на располагању два ресторана и лоби бар, а боулинг и билијар сала посебни су садржаји намењени гостима, опремљени чак и за професионалне мечеве.

Активан одмор, авантура и адреналин

Златибор одликује широка лепеза туристичких садржаја, што га чини идеалном дестинацијом за активан одмор пун јединствених доживљаја за све чланове породице. Овај атрактивни планински центар је прави избор за све љубитеље “off road” авантуре и адреналина. Препознатљив је по врховима који представљају идеална места за планинарење и параглајдинг. Спортско и рекреативно јахање једна је од најпопуларнијих

активности у којој могу уживати све генерације. Љубитељи адреналина, брзе и безбедне вожње на Златибору могу уживати у вожњи квадова, а бициклистима пријају благи успони и падови ових терена. На располагању гостима су и друге активности као што су стреличарство, пеинтбол, зип лајн.

Да прихвате многобројне туристе овог лета спремне су већ добро познате атракције: Стопића пећина, Каубојски град “Ел Пасо сити”, Дино парк, летња понуда центра “Торник”, Авантура парк, водопад у Гостиљу, Музеј “Старо село” у Сирогојну... А Бошкова вода у Љубишу, излетишта, купалишта и друге вредности Златибора ту су да употпуне боравак свих који одлуче да свој летњи одмор проведу на “златној планини”.

“Дринска регата” и филмови на отвореном у срцу Подриња

Миристи и топлина лета, уз најаве долазака туриста, већ освајају Бајину Башту, магични градић који лежи у подножју планинске лепотице Таре и загрљају најлепше српске реке Дрине.

Ово подручје (“срце Подриња”) бисер је српског туризма, са изванредним могућностима за пријатан и садржајан одмор који обухвата све: од планинарења, кањонинга, возњи бродовима, регата па до пливања, риболова, скијања и великог броја културно-историјских садржаја које треба видети.

Овде су, и поред специфичне ситуације изазване пандемијом, имали добру минулу туристичку сезону, али и успели да организују неке важне манифестације. “Ћирилична баштина” постала је једна од најзначајнијих културних манифестација у Србији и уз веома садржајан програм привукла публику жељну културних дешавања. Тим медијски врло праћеним догађајем, уз најављену изградњу Парка ћирилице у центру града, Бајина Башта с правом претворила у престоницу ћирилице.

“Тара Ултра Трејл” за најиздржљивије

Највећа трка у овој години овде је био “Трибалион” на Тари, са преко 1.700 такмичара и уз велики број посетилаца који су пратили ту најзначајнију трку са препрекама у овом делу Европе. Почетком јула овде је “Тара Ултра Трејл”, традиционална и веома популарна трка за најиздржљивије кроз прелепе и неистражене пределе планине Таре.

Општина Бајина Башта подржава и филмски фестивал “Башта фест”, који је најбољи пример децентрализације културе, како једно мало место може да постане претоница уметности и да значајна имена из света филма представи публици на занимљив и у природу уклопљен начин. “Башта фест” се одржава од 1. до 4. јула под слоганом “Офлајн”, којим се позивају гости догађаја да искључе своје телефоне и компјутере и уживају у дружењу и заједничком гледању филмова на великом платну под отвореним небом.

Регаташи на окупу 17. јула

Већ дуже време Бајина Башта је и изван Србије препознатљива по манифестацији “Дринска регата”. Промислила је, нажалост, услед познате ситуације са пандемијом вируса морала бити одложена, с тим што су овог лета повољније прилике да се угосте многобројни љубитељи тог јединственог српског карневала на води. Овогодишња “Дринска регата”, највећи овакав догађај у овом делу Европе, заказана је за суботу 17. јула, а цела манифестација с низом програма траје од 14. до 18. јула.

Два нова видиковца

Видиковци на дестинацији Тара-Дрина-Бајина Башта најатрактивније су локације са којих се ова општина најлепше упознаје и доживљава на посебан начин. Има и теже приступачних, али се до најлепших ипак може доћи.

Поред свима добро познатих видиковаца Бањске стене и Биљешке стене, Црњескова и Капије Подриња, за препоруку су и други у овом крају. Поред великог броја већ уређених места са изузетним погледом, ове године биће уређена и два нова видиковца у близини Калуђерских бара на Тари, и то Платно и Врла рипа.

Духовно окрепљење у манастиру Рача

Туристичка дестинација Тара-Дрина-Бајина Башта је простор који обилује садржајима погодним да се прелепа природа доживи на најпотпунији начин. Овде се може уживати у планинарењу и пешачењу на преко 300 км

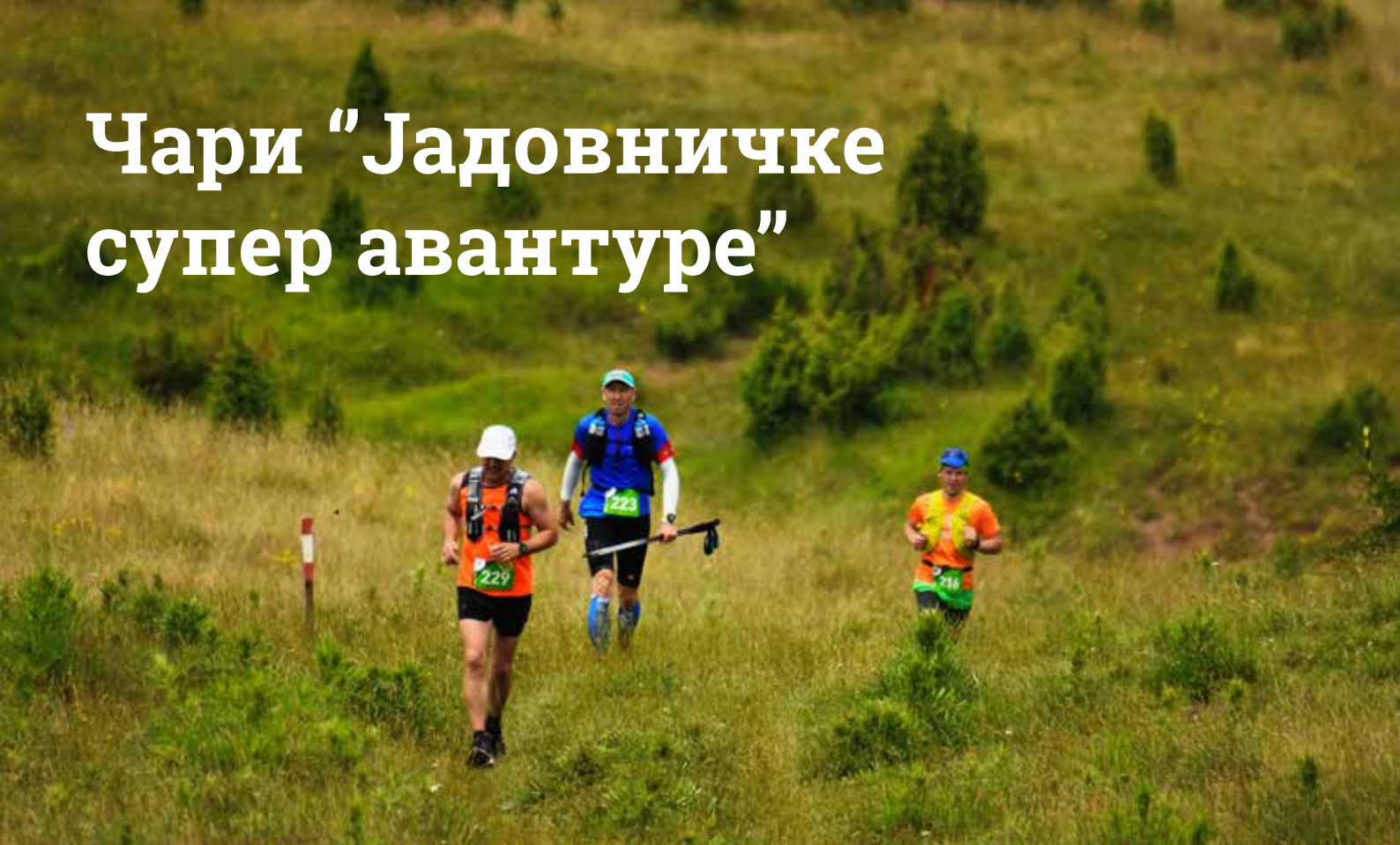
обележених стаза, учествовати у организованим планинарским турама, коњичким турама, у бицилизму километрима асфалтних и макадамских путева, пловити бродовима на језеру Перућац и прелепим кањоном Дрине бродом „Гризли“ све до Вишеграда, уживати у спусту чамцима и осетити чари Зеленике, печати на језерима и на најлепшој српској реци...

Ко жели духовно окрепљење, мир може наћи у средњовековном манастиру Рача, важном месту српске историје где је у тами средњег века попут културне буктиње светлела чувена Рачанска преписивачка школа.

Надгробни споменици стећци сведоци су давних времена и обичаја, али и оно што Бајину Башту ставља на мапу места где се налазе ови споменици културе са УНЕСКО листе.

Чари “Јадовничке супер авантуре”

Лепоте пријепољског краја надалеко су познате, а једна нова авантура приближиће их љубитељима вожње кроз нетакнуту природу. За наступајућу летњу сезону локална туристичка агенција “Травел поинт” креирала је “Јадовничку супер авантуру”, која представља новину у туристичкој понуди општине Пријепоље.

Ова јединствена “off road” авантура је одличан начин да се упозна околина милешевског краја, планина Јадовник која је права оаза нетакнуте природе и село Сопотница познато по невероватним водопадима. Јединствена прилика да се ужива у узбудљивој вожњи и магичним пределима пријепољског краја реализује се кроз ову туру џиповима и квадовима. Упознају се чак три заштићена подручја овог краја: кањон реке Милешевке, планина Јадовник и водопади Сопотнице, као и богата културно-историјска понуда у којој милешевски крај представља спој две културе и традиције. Уз све то, авантура је и могућност да се пробају гастрономски специјалитети специфични за овај крај.

Овогодишње лето у општини Пријепоље свакако ће обележити и занимљиве манифестације. Ова дешавања увек окупе многе учеснике и посетиоце.

Ултрамаратон кроз најлепше пределе

Од 16. до 18. јула одржава се “Јадовнички ултрамаратон”, вишедневна спортска манифестација коју организују Удружење грађана “Јадовник” и клуб екстремних спортова “Фиљуљ”. Тај ултрамаратон окупља велики број спортиста, како оних врхунских тако и рекреативаца из више земаља, а одвија се кроз пределе за које мештани са поносом кажу да их “сем овде, нигде више нема”. Контролне и окрепне тачке су несвакидашње, мештани износе домаће производе из своје радиности пуни срдачних утисака.

Путеви воде кроз села која обилују архитектуром градње кућа од дрвета без ексера “од темеља до шљемена”, поред слапова Сопотнице, манастира Милешева и многих других предела који се граниче са фантастиком. Ретке врсте флоре и фауне, као и гостопримство народа који тамо живи чине ову трејл трку јединственом у региону по многим аспектима, што је мишљење и спортиста са не малим стажом.

Лет у смарагдна пространства Лима

Скокови у воду “Меморијал Пајо Потежица” одржавају се током лета на плажи у Петровцу. Окомота стена, шљунковито приобаље, мирни токови реке Лима и густе сплетови листопадних крошњи атрибути су ове плаже у Петровцу, на којој се традиционално, већ више од 20 година, организује такмичење у скоковима у воду.

Ову спортско-рекреативну манифестацију афирмисали су становници насеља Старо у Великој Жупи, који су својим амбицијама и свесрдним залагањем успели да једно локално купалиште претворе у престижни спортско-рекреативни и туристички полигон, крупним словима уписан у карту најзначајнијих скакаоница на тлу бивше Југославије. Скокови у бистру воду Лима одржавају се још од 1998. године и сваке године су све масовнији, атрактивнији и значајнији, како за Пријепоље тако и за Србију.

Скакаоница у Петровцу, висока 16 метара, представља изазов за најбоље скакаче са простора некадашње СФРЈ. Призор и атракције које изводе “летачи у ваздуху”, њихов лет и спуст у смарагдна пространства Лима заиста су вредни пажње.

На Коловрату свира труба

Група заљубљеника у трубу и традицију из Коловрата дошла је 2005. године на идеју да организује Сабор трубача. Та замисао наишла је на опште одобравање широк народних маса општине Пријепоље, а и окружења, па је до дана данашњег прерасла у манифестацију дужну поштовања која окупља по неколико хиљада људи.

Сабор представља скуп трубачких оркестара углавном из Западне Србије, и такмичење је ревијалног карактера, где најбољи добијају веома вредне награде. Програм манифестације, која се одржава у јулу, употпуњују наступи културно-уметничких друштава, здравичара и певачких група. Идеално место и прилика да сви љубитељи трубе, фолклора и традиционалног мелоса посете Пријепоље.

Злата вредно летовање на Златару

Златар, туристичка планина југозападне Србије, удобно се сместио између четири реке, изнад градића Нова Варош. Са веома повољном климом, злата вредним ваздухом, богатством четинара, живописним пејзажима, изузетним стазама...

Представља савршену дестинацију за одмор, рекреацију, спортске активности. Као и за упознавање са традицијом, обичајима, очуваним црквама и манастирима који причају причу духовног одржавања некад поробљеног народа на овим просторима и његову вековну жељу да сачува своје корене.

Црква брвнара у Пети

Баш једно од таквих места је црква у селу Кућани, на обронцима Муртенице у засеоку Пета. Тај минијатурни храм подигнут је у првој половини 18. века, а писани извори забележили су две његове обнове, од којих је друга била 1832. године, на месту раније постојеће цркве.

Легенда каже да је ова мала црква (од само 12 метара квадратних, направљена у беспућу планине) за ноћ пренета на скровито место, да би била сачувана. Као начин самоодржања, наде и вере житеља овог краја. Она чува царске двери сликане у 18. столећу руком Симеона Лазовића, познатог зографа из Бијелог Поља. На вратима у позлаћеном дуборезу представљене су Благовести.

Две најдраже манифестације

Туристичка организација Златар и општина Нова Варош улажу озбиљне напоре да одржавају, обогаћују и шире манифестациони туризам. Међу најпосећенијим и, слободно можемо рећи, најдражим летњим манифестацијама овде су “Златарфест” и “Златарска сиријада”.

“Златарфест”

То је већ традиционална манифестација, врло посећена. Она поред музичког програма (традиционалног, етно и модерног), смотре фолклора, изложбе златарских производа, такмичења у припремању златарске чорбе, спортског дана, организује и “Златарску регату”, која представља посебну атракцију за све посетиоце. Дан проведен на води, уз одличну атмосферу, оставља дивне утиске и успомене на сваког учесника ове вожње.

“Златарска сиријада”

“Златарска сиријада” (у лето у нововарошком селу Божетићи), која је већ четврт века на неки начин и чувар брэнда овог краја, популарна је не само код произвођача сира из овог краја, већ и код свих љубитеља традиционалне, здраве и укусне хране. Такмичење за најбољи златарски сир у овом крају постало је знак престижа и квалитета, због чега је тај производ препознатљив и чувен на ширем тржишту.

Адреналински ужитак на зип-лајну

Праћењем трендова, посебно у циљу креирања сегмената “slow adventure” понуде која је постала готово неизоставна код млађе популације туриста, Златар је одговорио овом изазову тржишта. Направљен је зип-лајн, чија се полазна платформа налази у самој туристичкој зони Златара, на само километар од хотела “Панорама”. Састоји се од две трасе дужине 602 и 390 метара. Висине платформи се налазе на преко 1.100 м, што авантуристима који дођу на златарски зип-лајн пружа непоновљив поглед и прави адреналински ужитак.

Лето на ивањичким планинама је више од одмора

Од давнина је ваздушна бања, поноси се традицијом дужом од осам деценија у бављењу организованим туризмом, лепотом зрачи и варош и читава околина, у овом крају се зачео сеоски туризам код нас...То је Ивањица, место пријатног одмора и нушићевског духа. Спремна да и овог лета прими многе љубитеље садржајног и здравог одмора.

Јединственост Ивањице у туристичком смислу, поред природних потенцијала, здраве хране и чистог ваздуха, огледа се и у квалитетним смештајним капацитетима. Не само у хотелима у самом граду, него и у бројним сеоским туристичким домаћинствима, домаћој радиности и хотелима на различитим локалитетима ивањичке општине.

Три планинске лепотице

Ивањица је здраво место и ваздушна бања, налази се у подножју три планинске лепотице: Голије, Мучња и Јавора. Голија је због изузетних природних лепота проглашена за Парк природе. У оквиру Парка природе УНЕСКО је прогласио Резерват биосфере, у оквиру којих се налазе бројни атрактивни, још недовољно валоризовани туристички локалитети, као што су слапови реке Изубре, извор реке Моравице и други. Били би неправедни према друге две планине које окружују Ивањицу и које по својим

атрактивностима, прекрасним видиковцима и културно-историјском наслеђу не заостају за Голијом. Свакоме ко је гост у неком од смештајних објеката у Ивањици или околини, ове три планине представљају изазов и увек им се враћају.

Магија ивањичких села

Седамдесетих година прошлог века у селима овог краја зачет је сеоски туризам, који је у последњих неколико година један од најзаступљенијих видова туризма у општини и генератор развоја и опстанка ивањичких села. Гост који једном дође у Кушиће, Катиће, Куманицу, Дајиће, Комадине, Лису... опчињен лепотом, услугом, гастропонудом, сигурно се радо враћа у ове крајеве.

Љубазни домаћини на Голији, Јавору и Мучњу

Лето на ивањичким планинама је увек више од одмора захваљујући љубазним домаћинима и квалитетном смештају на овим планинама. Тако туристе на планини Голији и у њеном подножју дочекују љубазни домаћини из Виле "Голијски дар", "Голијских конака" и Виле "Аврамовић", Виле "Ивановић" и Виле "Голијски врхови". На планини Јавор, поред садржаја који нуди хотел "Јавор" на Кушићима, љубазни домаћини Виле "Ангелина" гостима показују чари овог места и пејзаже Јавора. Планина Мучањ, на путном правцу према Новој Вароши, представља изазов

за посетиоце и лети и зими. У месту Катићи подно ове планине смештај је могућ у хотелу "Катићи", вилама "Пансиона Обрадовић" и брвнарима "Логос-Катићи". Хотел "Катићи", брвнаре "Логос" и "Пансион Обрадовић" за своје госте организују бројне излете и друге садржаје које боравак у подножју Мучња чине садржајнијим.

Виђени за Ивањицу

У самој Ивањици гости могу користити услуге смештаја у бројним собама и апартманима из домаће радиности, као и хотелу "Парк", хотелу "Президент", хотелу "City" и Специјалној болници за рехабилитацију.

Ту су и разне манифестације, од којих је најпознатија "Нушићијада". Она сваког лета овде привуче хиљаде поклоника тог јединственог фестивала хумора, забаве и варошког духа, ове године се одржава од 27. до 29. августа. А чарима прелепе Ивањице нису успели да одоле ни многи редитељи, филмације, глумци, уметници који су у овој вароши стварали познате филмове и култне серије ("Више од игре" и друге).

Природна оаза Пештер иза седам планина

Живимо у времену активног одмора у очуваној природи, а Сјеница са Пештерском висоравни, највећом на Балканском полуострву, има пуно тога да понуди и за предстојећу летњу сезону.

Ово подручје постало је последњих година прави хит међу љубитељима туризма, неистражених предела и ничим нарушених природних лепота. Са просечном надморском висином од 1.150 метара и површином од 63 квадратна километра, са изузетним местима за садржајан одмор Пештерска висорава представља јединствену, очаравајућу, ни са чим упоредиву природну оазу у срцу Европе.

Као у бајци

Пештер се, као у бајци о седам гора и седам мора, налази иза седам величанствених планина које се са ове простране висоравни могу обухватити само једним погледом. Голија, Јавор, Златар, Јадовник (1.734 мнв), Озрен, Гиљева и Јеленак окружују Пештерску висорава, са свих страна пружајући пејзаж какав се може видети само у филмовима. Отуда љубитељи одмора у очуваној природи овде радо проводе пријатне летње дане.

На територији општине Сјенице налазе се два Специјална резервата природе: “Увац” и “Пештерско поље”, као и три природна резервата:

Голија, Огоријевац и Гутавица. Они у свескама путописаца и сећањима путника намерника представљају један од утисака кад се помену природа или лепота.

Специјални резерват природе “Увац” налази се у кањону реке Увца на територији општине Сјеница и Нова Варош, између масива планина Златар и Јавор. Овај специјални резерват представља рајско место не само за туристе, него и за праве познаваоце природе, спелеологе и орнитологе. У њему живе 104 врсте птица. Најчувенија и највећа је белоглави суп.

Циклотуризам у “Пештерском пољу”

Специјални резерват природе “Пештерско поље” простире се на 3.118 хектара. Овај јединствени комплекс станишта настао је услед нарочитих природних услова и богат је разноликошћу флоре и фауне. У оквиру резервата љубитељи природе могу посетити извор Ђурђевицу, планину Тројан (1.430 мнв), Пештерске катуне и Пештерско језеро.

На подручју СРП “Пештерско поље” трасирана је и обележена бициклистичка рута са сигнализацијом, која веже Пештер са путним

правцима ка Новом Пазару, Ивањици и Новој Вароши. Овде љубитељи циклотуризма потпуно уживају у условима за вожњу и пределима нетакнуте природе.

Обавезно пробати сјеничке деликатесе

Сјеничко-пештерска висораван је са свих страна окружена бројним културно-историјским споменицима, као што је манастир Куманица, прави бисер средњовековне архитектуре. У самом центру Сјенице налази се једина царска џамија у Србији под називом Џамија султаније Валиде, из 19. века.

Сјеница је, уз остале атракције, надалеко позната и по јединственим млечним и месним деликатесима. Онај ко је посети и не проба локалне специјалитете попут сјеничког сира, паприке у павлаци или суџука, не зна шта је пропустио. Ови производи одавно нису само храна, они су синоними за Сјеницу. Њена укусна обележја која праве гурмане одушеве већ на први залагај, а свакако један од великих адута овог краја у промоцији онога чиме располаже.

Тометино Поље право име за пешачење и планинарење

Пожега је одвајкада значајно раскршће путева и пруга, многи долазе у овај леп крај, па је овде и туризам важна делатност. За Пожегу кажу да је град тоpline, гостопримства, одличне хране и љубазних домаћина. Овог лета пажњу туриста свакако ће привући Тометино Поље, предео природних лепота богомдан за активан одмор, као и друга живописна пожешка села која увек домаћински угосте госта, те Спомен-комплекс кнеза Милоша у Горњој Добрињи, Железнички музеј у Пожеги и кружни Трг слободе у овој вароши.

Атрактивне пешачке и бициклистичке стазе

Тометино Поље, у непосредној близини Дивчибара, препознатљиво је по раскошним планинским ливадама, боровим шумама и планинским рекама Белој и Црној Каменици. Овде у неколико сеоских домаћинстава примају госте, а у понуди судомаћа храна, типичан смештај и активан одмор на обележеним пешачким и бициклистичким стазама које су атрактивне за активне домаће туристе. Овај предео станиште је ретких врста птица, као што су сури орао, орао змијар, осичар, пољска и шумска шева...

Тометино поље је право име за пешачење и

планинарење. На овим стазама се може уживати у раскошним планинским ливадама, усамљеним јаругама и импозантним висинским удолинама, плућа испунити чистим ваздухом са високом концентрацијом кисеоника.

Спомен-комплекс српског књаза

У пожешком крају је и село Горња Добриња, где се налази препознатљив спомен-комплекс посвећен кнезу Милошу Обреновићу, зачетнику династије Обреновић која је владала Србијом од средине 19. века. Ово је Милошев завичај, а споменичку целину чине црква Св. Апостола Петра и Павла, надгробни споменици у порти, чардак са чесмом, звоник и споменик кнезу.

Недалеко од комплекса налази се школа подигнута 1857. и стамбена зграда краљевог посланика Милана Поповића изграђена 1890. године. На раскршћу путева је стара механа направљена 1869. Леп и миран сеоски амбијент погодан је за одмор и опуштање далеко од градске гужве и буке.

Прва локомотива у музеју железнице

Железнички музеј у Пожеги (одељење узаних пруга Железничког музеја у Београду) отворен је 1990. и његови оригинални експонати узаног колосека, којих има више од 500, представљају део историјског и технолошког развоја српских железница. Састоји се од четири станична колосека, станичне зграде, пет скретница, два водонапојника, робне ваге и локомотивске окретнице.

У овом музеју се налази прва локомотива произведена на Балкану из 1882. године, носи име "Милан" по тадашњем краљу Србије Милану Обреновићу. Овде је једина локомотива у возном стању "Рама" из 1873. године (довукла први воз из Сарајева), најзначајнији експонат који музеј поседује. Ту су и локомотива "Костолац" из 1916. године америчке производње (рађена за француске војне железнице на Солунском фронту), салон кола Франца Јозефа првог из 1887., као и путничка кола IV разреда из исте године. Читава епоха смештена је у невелику музејску поставку у Пожеги.

Један од најлепших тргова у Србији

Обележје Пожеге је Кружни трг, чији је изглед пројектовао Лазар Зубан 1832. године по наредби српског кнеза Милоша Обреновића. Овде се под правим углом укрштају четири главне улице и као такав је један од ретких у свету.

По својој посебности овај градски трг (Трг слободе) од 2012. године, када је добио модернији изглед, свакодневно својим посетиоцима и становницима Пожеге на најрепрезентативнији начин показује због чега је проглашен за један од најлепших тргова у Србији.

Празник трубе у Гучи од 13. до 15. августа

Кад се помене Гуча прва асоцијација обично је дуга традиција трубаства коју негује ова мала срдачна варош. Трубачки спектакл у Гучи је за 60 година постојања посетило укупно око 20 милиона посетилаца из разних делова света.

Овог лета организатори, након године паузе, планирају разноврстан музички програм који ће оправдати високопозиционираност тог фестивала на европској мапи најпопуларнијих догађаја.

Концерт Горана Бреговића

Трубачка смотра биће одржана од 13. до 15. августа. Поред традиционалних садржаја који су непромењени од првог сабора, посетиоци ће имати прилику да уживају у концертима Горана Бреговића и Симфонијског оркестра на челу са Бојаном Суђићем.

Финално надметање трубачких оркестара, као централно збивање, биће одржано последњег дана фестивала и поново ће окупити најбоље трубачке оркестре у борби за престижне саборске награде.

Рај за излетнике и риболовце

Поред врло посећеног Сабора трубача, надамак Гуче постоје и бројни локалитети идеални за посету у предстојећим летњим месецима.

Језеро Голи камен у селу Вучковица често је уточиште излетника и риболоваца у овом периоду. Раскошно шумско окружење и хлад свуда око језера најпогоднија су замена за врелу градску средину.

Планина Овчар прави је избор за оне који желе рекреацију у природи и изазовни успон

до врха. На успутној заравни налази се и параглајдинг узлетиште намењено љубитељима овог екстремног спорта. Поред разноврсне флоре и фауне овде је и неколико видиковаца са којих се поглед пружа на имресивне меандре Западне Мораве. Овде обавезно треба посетити манастире Сретење и Св. Тројице, који припадају групацији Овчарско-кабларских светиња. У подножју Овчара, недалеко од Овчар Бање, налази се локалитет Бањски поток, који посебно атрактивно изгледа током летњих месеци.

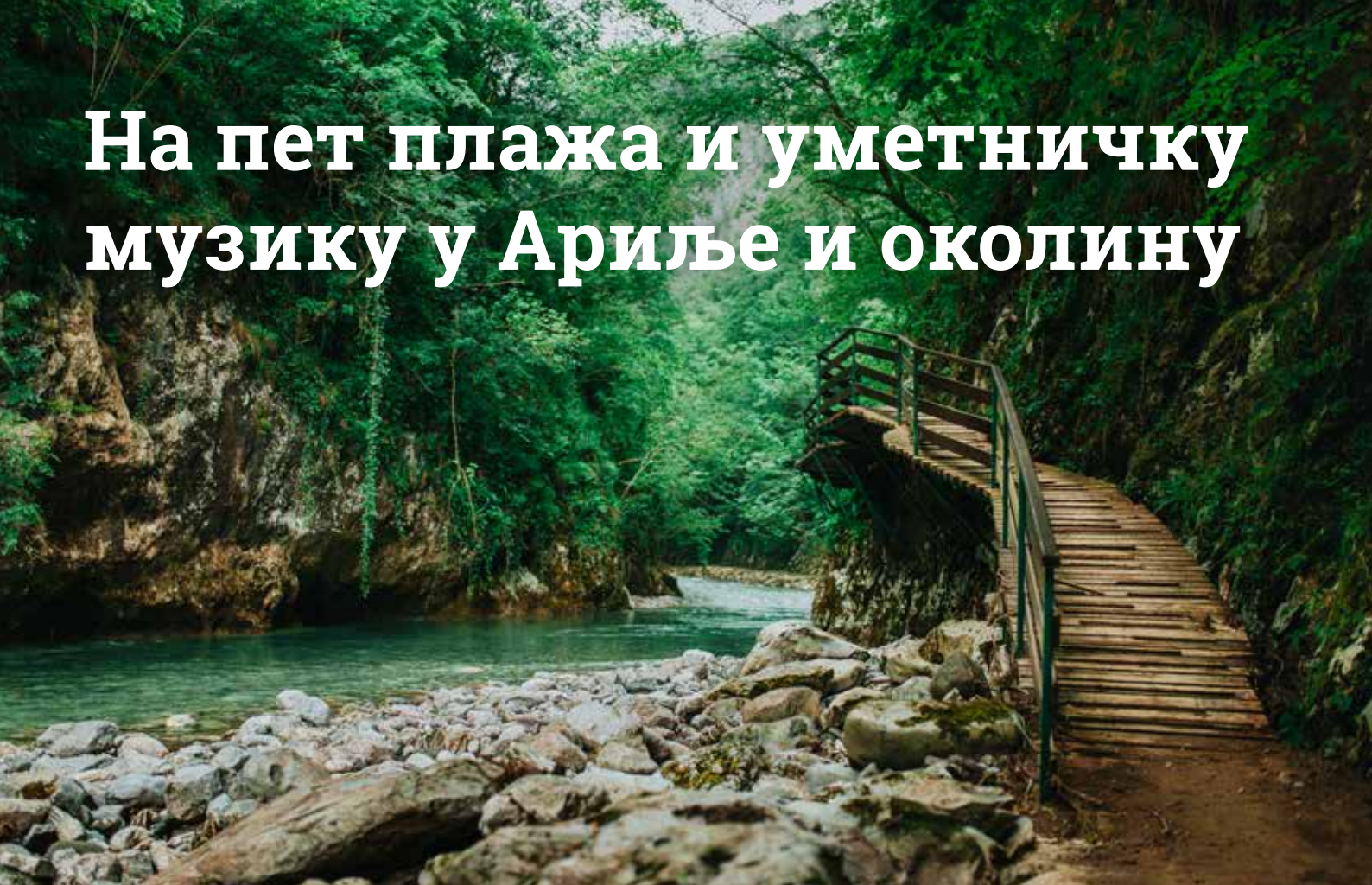
Пет базилика на Градини

Међу драгачевским планинама посебно се истиче Јелица, са питомим и шумовитим падинама, бројним потоцима и изворима. До највишег врха Црна стена (929 м) воде живописне пешачке и бицикличке стазе. Укупна дужина стазе погодне за планинарење и планински бициклизам износи осам километара. Посебну драж овој маршрути даје непосредна близина археолошког налазишта "Градина" из VI века. Досадашња истраживања су потврдила постојање пет базилика на подручју овог безименог града. Археолози сматрају да то указује на могућност да је град некада био средиште архиепископије. За обилазак ове планине није потребно бити планинар са искуством, већ само љубитељ нетакнутог природног окружења.

Саставни део онога што Драгачево нуди за наступајућу летњу сезону су и сеоска домаћинства са понудом боравка на селу, уз бројне пратеће садржаје. Да сваки гост доживи јединствено искуство и са собом понесе незаборавне успомене. Поједина сеоска домаћинства су своју разноврсну понуду (комфоран смештај, бирана домаћа храна, изузетна природа, излети по околини, гостопримство домаћина...) обогатила коришћењем базена, спортских терена или вожњом квадова.

На пет плажа и уметничку музику у Ариље и околину

Лето у Ариљу, општини у Западној Србији смештеној у сливу река Рзава и Моравице, за туристе је увек занимљиво и садржајно. Ту је мноштво природних вредности, купалишта, манифестација, културно-историјских споменика. Ово је подручје где се гаји најбоља малина на свету (Ариљци су јој и споменик подигли), која има заштићено географско порекло.

Фреска Плавог анђела

Духовни светионик Ариља је Црква Светог Ахилија, задужбина краља Драгутина из 13. века, проглашена спомеником културе од изузетног значаја. Подигнута је око 1283., њена унутрашњост живописана је 1296. године. Поред архитектонских вредности и историјског значаја црква се истиче по галерији драгоцених фресака, међу којима је најпознатија фреска Плавог анђела.

Из истог периода потиче и манастир Клисуре, грађен у рашком стилу по узору на ариљску цркву. Црква Светог Николе у Брекову подигнута је крајем 16. века. Због својих особености налазе се под заштитом државе.

Археолошки локалитет вредан пажње је Градина Моравица, средњовековни град чији данас видљиви остаци датирају из периода од деветог до 14. века. Тада је ово место било војно седиште жупе Моравица. На највишој тачки утврђења (670 м) налази се звоник Цркве Св. Илије која је познатија као хајдучка црква. Подигнута је на темељима богомоље из 1811. године.

Плаже на Рзаву необичних имена

Велики Рзав следи за најчистију реку у Србији, а у ариљском крају нуди освежење на плажама Урјак, Боса нога, Жута стена, Соњине чари и Зелена плажа. Недалеко од ових купалишта налази се хотел "Млинарев сан", идеалан за угодан боравак, активан одмор и уживање у прелепој природи овог краја.

АРЛЕММ у част уметничке музике

Туристичкој понуди места умногоме доприносе бројне манифестације које се током године организују. Једна од најпосећенијих је културно-едукативна манифестација АРЛЕММ, која се у част уметничке музике и окупљања младих талената током лета у Ариљу одржава већ више од деценије. Ове године планирано је да се АРЛЕММ одржи у периоду од 17. јула до 1. августа. Манифестација окупља еминентне уметнике, професоре и предаваче из класичне, духовне, традиционалне и џез музике, као и друге креативне људе са идејом да деци и младима, па и старијима, приближи праве културне вредности. У оквиру овог дешавања организује се "АРЛЕММ арт фестивал" на острву Уски вир.

"Брековачко посело", које негује стару изворну музику познатију као певање из вика, на програму је у септембру, "Добрилови дани" (посвећени писцу Добрилу Ненадићу) су у октобру, а Смотра радова ликовног стваралаштва аматера Златиборског округа одржава се у новембру.

Водопад и језеро у Воденој пећини

Ариље са својом околином и нетакнутом природом представља пожељну туристичку дестинацију. У кањону реке Пањице налази се Водена пећина, прави бисер природе са водопадом високим седам метара. Дубоко у пећинским дворанама се налази и језеро, а недалеко испред пећине је водопад "Пањица". До пећине се стиже уређеном пешачком стазом преко дрвених мостића. Кањон је богат биљним животињским светом, у њему је Јосиф Панчић открио ендемску врсту биљке Велики шумски звончић ("Campanula secundiflora").

Лековита Височка бања

На петнаестак километара од Водене пећине, у кањону Великог Рзава, налази се Височка бања, нетипична бања на отвореном. Извор бањске воде се из подземног језера кроз пропусне стене директно улива у базене. Овај тип кањонских извора сматра се музејом природних термалних раритета и једини је такав у Србији и бившој Југославији. Температура воде у базенима је до 27 степени и погодна је за лечење реуме, срчаних тегоба, нервних обољења, а побољшава и вид, о чему сведоче бројни записи посетилаца уклесани у стенама.

Најбоље је освежење на Олимпијском базену у Косјерићу

Живописни косјерићки крај, пун дарова раскошне природе, привлачан је туристима у свако доба године, а нарочито у летњој сезони. Уз многе садржаје и атракције (Таорска врела, Стари хан, туристичка села, “Гостољубље” и “Милогошће”, “Чобански дани”, традиционална српска свадба), Олимпијски базен у Косјерићу једна је од најлепших локација за летњи одмор, освежење и рекреацију мештана и гостију.

Купалиште у зеленилу близу центра вароши

Ово пространо и лепо уређено купалиште налази се у оквиру косјерићког Спортско-рекреативног центра, на свега стотинак метара од средишта вароши. Посебним га чини зелено окружење и природна хладовина на простору од око једног хектара, што омогућава да се читав дан овде проведе у пријатној атмосфери. Базен је отворен од јуна до септембра, ради од 10 до 19 часова. Цена улазница је 240 динара за одрасле и 120 за децу. За оне који долазе аутомобилом обезбеђен је паркинг простор (за преко 100 возила).

Олимпијски базен (димензије 50×25 метара, дубина од 1,40 до 2,20 м) саграђен је крајем прошлог века, поред старог базена недавно претвореног у тениски терен. Вода у базену је чиста, постоји комплетан систем за филтрацију

и чишћење. На великој травнатој површини налазе се лежаљке и сунцобрани. У склопу базена је кафетерија, а суседни објект је ресторан “Корнер 2” са прелепом терасом изнад фудбалског стадиона. Ту се може уживати у специјалитетима домаће кухиње, од којих треба пробати роловану телетину, али и домаће торте и колаче.

Јединствена црква у Субјелу

Летњи одмор у косјерићком крају прилика је и да се обиђе занимљиво село Субјел. У њему је стара црква саграђена 1820. године, јединствена по градњи: док су друге пре ње грађене од дрвета, јачање српских институција после Другог устанка омогућило је да она буде подигнута од чврстог материјала (камена и цигле). Први

православни храм саграђен на тај начин у Београдског пашалуку била је управо црква у Субјелу. Она је у Кнежевини Србији 1836. имала једно звоно и потпун иконостас, богослужбене књиге, свештеничке одежде... Део икона урадио је Димитрије Посниковић. На стару субјелску цркву око 1925. је постављена мермерна плоча са именима изгинулих војника из овог краја у ратовима за ослобођење српског народа 1912. – 1918.

Али имала је та стара црква недовољно чврсту конструкцију, па интервенције локалних мајстора нису биле довољне да би се овај јединствен храм сачувао од урушавања. Како није било делотворних храдова уз стручни надзор, она се 1963. срушила. На њеном месту касније је подигнута нова црква Светог апостола и јеванђелисте Луке.

Скамије у “Школи мојих предака”

А кад се дође у Субјел, ваља упознати и један занимљив давнашњи школски час. Овде је, наиме, још 1832. саграђена стара сеоска школа, да би век касније била направљена нова. Па је наступило време кад је била без ђака и затворена, да би се пре неколико година у њој поново огласило школско звоно. Кажу да оживљавање школе у Субјелу представља прву фазу пројекта обнове културног наслеђа за нови квалитет живота и одрживи развој.

Тако је овде сада осмишљен едукативни излет под називом “Школа мојих предака”. За децу предшколског и школског узраста, која доласком у Субјел у школи упознавају учионицу-мини педагошки музеј с краја 19. и почетка 20. века. Како се некад овде учило, у скамијама седело, старим прибором писало... Циљ програма је да деца доживе то време и начин ђачког живота. Ово је део пилот пројекта за развијање позитивних осећања према прошлости код младих и формирање културног идентитета.

 Д. Туцовића 52, 31000 Ужице
 +381 (0)31 500 155
 office@westserbia.org
 www.westserbia.org

